

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๑/๒๕๕๒

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำร้องของจำเลย (บริษัท วิสต้า แลนด์ จำกัด กับพวก) เพื่อขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำร้องของจำเลย (บริษัท วิสต้า แลนด์ จำกัด กับพวก) เพื่อขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การคิดดอกเบี้ยของโจทก์โดยอาศัยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศอัตราดอกเบี้ยสูงสุดได้เองนั้น เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ มาตรา ๕๗ หรือไม่

สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีแพ่ง หมายเลขดำที่ ย. ๕๕๐๕/๒๕๕๑ ยื่นฟ้อง บริษัท วิสต้า แลนด์ จำกัด ที่ ๑ และนายชาติ บุญดีเจริญ ที่ ๒ เป็นจำเลย ขอให้ กู้ยืม จำนอง ค้ำประกัน โดยให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระหนี้ถ้อยถอน จำนอง หลักทรัพย์ตามฟ้องเป็นเงินจำนวน ๒๖๒,๕๖๘,๖๖๕.๓๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

ผู้ร้องได้ยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์และโต้แย้งว่าการที่สัญญากู้เงินระบุให้โจทก์คิดดอกเบี้ย ตามประกาศที่โจทก์กำหนดเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยซึ่งมีอัตราเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี โดยโจทก์ อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ออกข้อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศอัตราดอกเบี้ยสูงสุดได้เอง เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗ เนื่องจากผู้ร้องเห็นว่าประกาศ ของโจทก์ดังกล่าวไม่สามารถนำมาใช้บังคับกับผู้ร้องได้ เพราะมิได้เป็นประกาศที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ซึ่งมีหน้าที่ออกกฎหมายหรือข้อบังคับตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ อีกทั้งประกาศธนาคาร แห่งประเทศไทย ประกาศธนาคารพาณิชย์หรือประกาศของโจทก์ที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่ใช้ บังคับกับบุคคลหรือประชาชนทั่วไป ไม่มีองค์ประกอบที่มิได้แทนผู้บริโภครให้ความเห็นชอบนั้น เป็นประกาศ

ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนย่อมตกเป็นโมฆะ และขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗

ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า การคิดดอกเบี้ยของโจทก์โดยอาศัยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศอัตราดอกเบี้ยสูงสุดได้เอง เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงสุดของโจทก์ที่โจทก์นำมาคิดดอกเบี้ย โดยอาศัยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศอัตราดอกเบี้ยสูงสุดได้เอง ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประเด็นตามปัญหาที่ผู้ร้องขอให้วินิจฉัยนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ ว่าประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นประกาศที่มีได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่ถือเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยให้ได้ อีกทั้งประกาศธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ก็มีใช้ประกาศของทางราชการซึ่งไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เช่นกัน จึงไม่ต้องวินิจฉัยอีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ